

Lucia Kogălniceanu

Laura GUȚANU

Abstract: In the same old photo album of the Cantacuzino-Pascanu family, about which we wrote also in the BIBLOS (no. 8/ 1998), we found a photo of the beloved daughter of Mihail Kogalniceanu.

(fotografii vechi; istorie; Kogalniceanu)

 Într-un vechi album găsesc fotografia unei doamne din secolul 19 care se sprijină pe spătarul unui scaun cu brațul stîng, mîna cu inel atingînd elegant o carte. În spatele ei, o masuță cu aplicații de bronz pe care este un orologiu greoi care indică o oră neclară și încă cîteva cărți. Cine este această doamnă relaxată, în ținută de casă, cu dantela pe cap, cu o mică pelerină pe umeri, ca pentru a primi musafiri în timpul zilei ? Este Lucie Kogălniceanu, o femeie pentru care cărțile nu erau doar un decor. Tatăl său o prețuia mult. Chiar și Constantin Argetoianu, cel căruia greu îi era pe plac cineva, scrie: < Kogălniceanu a avut trei băieți mediocri și o fată, Lucia, succesiv căsătorită cu Liteanu, cu Beldiman și cu Leon Bogdan. Plină de farmec, Lucia era și de o rară inteligență. Conul Mihalache spunea: “din toți copiii mei numai Lucia are minte și voință de băiat !”. În cursul anilor i-am cunoscut pe toți și pe cît mi-au fost de antipatici băieții, pe atît mi-a fost de simpatică Lucia Bogdan – căci ca Bogdan am cunoscut-o” (C.Argetoianu “Pentru cei de mîine, amintiri din vremea celor de ieri”, București, 1991, p. 175).

Provenit dintr-o familie care apare în documente încă din secolul 17, Mihail Kogălniceanu (6 sept 1817 - 20 iunie 1891), căsătorit cu Ecaterina Jora (1827-

1907), văduva colonelului Iorgu Scorțescu. Au mai mulți copii, dar urmași contemporani nouă are doar Ioan (1859-1892), căsătorit cu Adela Sturdza, doi copii: Jeanne și Mihail. Acest Mihail a fost căsătorit cu Ana Leonida Iarca și apoi cu Irina Duca. Din ultima căsătorie s-a născut Ilie Kogălniceanu, cel pe care-l știm azi și care seamănă atît de mult cu străbunicul său.

Revenind la cel de-al 8-lea copil al lui Mihail Kogălniceanu, Lucia, cea din fotografie, știm că a făcut pensionul la Dresda unde tatăl său îi recomandă să frecventeze biserica greacă (în scrisoarea din 24 feb. 1868). A fost căsătorită cu A. Vârnav-Liteanu cu care a vut patru copii: Lucia (căsătorită cu C. Crupenschi), Mihai, Ecaterina (sau Duța, căsătorită cu colonelul Boerescu) și Gheorghe. A doua căsătorie a fost cu Gheorghe Beldiman , cu care a avut doi băieți: Paul, ofițer, și Gheorghe.

Divorțînd, se căsătorește cu Leon Bogdan, membru al Jockey Clubului, considerat “arbiter elegantiarum”, aflat și el la o a doua căsătorie. Au împreună doi copii Ana (căsătorită cu contele de Roma) și Manuela (căsătorită cu D.Bogdan, și apoi cu Ghica Budești). Tot Argetoianu, vizitînd-o în 1918, scrie în cel de-al patrulea volum din memoriile sale : “Fiică a lui Mihail Kogălniceanu,

fusese succesiv măritată cu Liteanu, cu Georges Beldiman și cu Leon Bogdan. Divorțată de cei doi dintîi rămăsese văduvă după cel din urmă, care murise în preajma războiului. O întrevăzusem odată la București, auzisem mult vorbind despre dînsa și știam că-și dusese de nas bărbații, în casă și în politică. Rămasă singură, se instalase la Dobreni dar nu renunțase la politică. Cît a trăit Leon Bogdan, șef cu numele, ea a condus organizația conservatoare din Neamț; ea a fost prefect cînd partidul era la putere și cap de listă cînd era în opoziție. Toată lumea se supunea autorității ei, recunoscută în tot județul. Lichidarea Partidului Conservator a fost pentru dînsa o grea lovitură. După război, în primele vremuri ale Ligii Poporului s-a pus luntre-punte să-mi strîngă partizani și să canalizeze spre mine fostele elemente conservatoare. După efemera domnie a lui Marghiloman din 1918, pricepuse că nu mai era nimic de făcut cu dînsul, și cum nu voia să renunțe la politică și mai puțin să abdice de la autoritatea ei pe județ – a încercat să se îndrepte spre mine. Mi-a rămas prietenă credincioasă pînă la moarte. Mihail Kogălniceanu a avut trei băieți proști și pe această fată care moștenise toată inteligența și tot

farmecul lui. “Păcat că Lucie nu e băiat”, repeta melancolic bătrînul.

Femeie de aproape 70 de ani, așa cum am văzut-o eu la Dobreni, era încîntătoare și oricine putea să stea să o asculte ceasuri întregi. Se îngărășase mult, trupul ei se înfățișa cam bloncos și-și pierduse armonia liniilor, dar capul rămăsese frumos și gropițele de lîngă gurița ademenitoare ca la 20 de ani. Plină de viață și iubitoare de viață, știa tot ce se întîmplase în Moldova de o jumătate și mai bine de veac, și povestea tot ce știa cu haz nespus. În fastele galante ale boierimii moldovenești își avusese și dînsa capitolele ei, și dată dracului, îi plăcea la bătrînețe să-și aducă aminte de aventurile tinereții.”

În buna tradiție a aristocrației de altă dată, care pe lîngă bogăție se bucurau și de o bună educație, cu solide valori morale la bază, Lucia Kogălniceanu s-a implicat în multe acțiuni de caritate. Astfel în 1877 era într-un comitet de sprijin care făcea subscripții dînd și asistență spitalicească răniților din Războiul de Independență.

Toate aceste fărîme alcătuiesc povestea doamnei elegante din fotografia în care apar cărți.

Bibliografie :

- Octav George Lecca “Familiile Boerești Române. Istorie și genealogie (dupe isvoare autentice)”. București, Minerva, 1899, p. 290-291.
- O. G. Lecca “Genealogia a 100 de case din Țara Românească și Moldova”. București, 1911, p. 52
- Rudolf Suțu “Iașii de odinioară”. Vol. 2. Iași, 1928.
- Gh. Ghibănescu “Kogălnicenii (Studii și documente)”. Iași, 1938.
- Al. Zub “Mihail Kogălniceanu. 1817-1891. Bibliografie”. București, 1971.
-